

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca,
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb fel-
szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 6 kr.
Bé yerdij minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Gimnáziumunk jövője.

Városunk egyetlen intézete sem mutat föl néhány év óta akkora fejlődést, mint a főgimnázium; kiesiny esemetéből nőtt terepélyes nagy fává, mely nemcsak virágokat fakaszt, hanem gyümölcsöt is érlel. Ez előtt nyolcz esztendővel külsőleg is csak félakkora volt, mint most; ez idő alatt épült föl egy kétemeletes szárnyoldala, a paedagogiai követelményeknek a szó teljes értelmében megfelelő díszes nagy tornaterme a modern stíly melléképületekkel együtt; kiszélesbitetett az udvar területe a szomszéd telkek megvétele által; az osztályok száma nyolczra szaporodott s ez idő szerint 15 tanerő 273 növendék felett őrökdi s vezeti nevelését.

A fentartó testületnek annyi anyagi ereje nem lévén, a mennyi egy teljes főgimnázium modern színvonalon tartására elégséges volna, ez előtt nyolcz esztendővel szerződést kötött az állammal oly formán, hogy az állam évi 7000 frt segélyt ad s ennek fejében négy tanárnak kinevezését magának tartja fen. Ez évi segély képezi iskolánk legfontosabb segélyforrását. De tanintézetünknek anyagi erejét a jelzett 8 évi fejlődés annyira igénybe vette építkezések és felszerelések által, hogy ép ez okból a közel jövőben további fejlődése minden valószínűség szerint stagnálni fog.

Azonban belső fejlődésének is nem csekély kárára lesz jövőre azon körülmény, hogy a működő rendes tanerők száma a törvényszabta követelményeknek nem felel meg. A rendes tantárgyak tanításával eddig tizenegy professzor foglalkozott, — meglehetősen magas heti óraszámmal, — de az 1890-ik XXX. t. cz. értelmében két új tárggyal szaporodtak a rendes tárgyak, s ezek évenként 4, illetve négy év alatt 16 óra

többletet fognak eredményezni. A jelenlegi tanerők, kik jobbára 20—23 órával vannak megterhelve, jövőre a rendes tantárgyak óráit nem látthatják el, mire különben is alig volnának kötelezhetők, miután a törvény határozottan megszabja az óraszám maximumát, gondoskodván ez által arról is, hogy a megfeszített szellemi munka a tanárok egészségére kártékony befolyással ne legyen.

Ez állapottal gimnáziumunk ig. választmánya számot vetve, a fenyegető nehéz körülményekre való tekintettel újabb kérelmet intézett a tanügyi miniszteriumhoz az államsegélynek 11 ezer forintba leendő felemelése tárgyában. — A válasz nem volt kedvező; csupán a biztatás chablonszerű szavai érkeztek vissza, melyekből világosan kiérzethető, hogy a segélyezés ügye bizonytalan időig jámbor szándék fog maradni.

E miatt kell gimnáziumunknak egy megoldatlan kérdés nehézségeivel küzdeni s a mennyiben a megoldás a jövő feladatai közé tartozik, még hozzávetőleg sem tudnók megmondani, hogy már csak a jövő évben is mi fog történni. Mert a megoldásnak csak két módja van: vagy a mostani tanári létszám terheli meg magát újabb 12 órával, vagy az állam emeli fel rendes évi segélyét legalább annyival, a mennyi egy új tanári állás rendszeresítésére elégséges.

Az elsőt, a mennyire a körülményeket ismerjük, lehetetlennek tartjuk s azt hisszük, e véleményünkben megerősítenek minket mindazok, a kiknek fogalmuk van a tanári hivatásról s ennek lelkiismeretes betöltéséről; mert oly körülmények közt, midőn egy tanárnak napenként 3—4 órát kell, az iskolában töltenie s egy-két órát az előkészületre fordítania, havonként legalább százötven írásbeli dolgozatot kijavítania s

ráadásul nap-naptán szünetlenül olvasnia, tanulnia, hogy az őt érdeklő szaktudományok fejlődésével lépést tarthasson, szinte lehetetlennek tartjuk annak eshetőségét, hogy az óraszaporulattal járó terheket a mostani tanári létszám nyakába zakkantsák.

A második mód sem nyújt semmi reményt; mert a mikor odafent azt mondják, hogy most nem lehet, az körülbelől annyit jelent, hogy hiába írják meg a bús folyamodványokat, hiába mennek a küldöttségek, mert a költségvetés keretébe a szükséges négyezer forint sehogy sem illik be.

Hol van most már az a prometheuszi szikra, mely a kérdést sikerrel megoldhatná?

Mert van a dolognak még egy más bibéje is — és ez a tanári fizetések csekély volta. A fentartó testület maga is belátja ezt s a legjobb szándéktól vezéreltetve, javitna is a fizetéseken — ha volna miből. Sem a törzsfizetés nem elegendő arra, hogy a megélhetés súlyos gondjain segítsen, sem a labkér nem felel meg a rimaszombati viszonyoknak; nincs drágasági- vagy korpótlék, nincs megfelelő nyugdíj. De fizeti e helyett a tanár az állami-, egyházi-, városi adót, közmunkaváltságot, s az életnek, társadalmi állásnak és jótékonyagnak számtalan adóját.

Ime ez gimnáziumunk állapota a maga meztelen valóságában. A bámulatos fejlődésnek induló intézet ép a közép uton akad meg; stagnálni fog addig, míg oda fönt azt mondják: „már” lehet, — de vajjon nem lesz-e akkor „már” késő? vajjon az időközi veszteséget fogja-e majd pótolhatni?

A mennyiben Horvát Máriaikra, Kún Koesárdokra és Röck Szilárdokra ez idő szerint nem lehet kilátásunk, felhívjuk intelligenciánk figyel-

T Á R C Z A.

Miska gyerek siralma kedvese távozása alkalmából.

(Ad nátam: Megverek valakit / De az én rózsámat / Vagy engem valakit; / Ne szeresse senki.)

Borus a láthatár
Köd szállott a tájra;
Szívem nyugodalmát
Schol sem találja!

Hisz' az az öreg nap
Ott mászkál az égen;
De az én világom
Beborult végképen!

Minek is kellett hát
Nékem megszületnem?
Menykövek esapási
Sujtanak szünetlen!

Még az árva rigó
Sem oly szegény árva,
Hogy ne akadhatna
Se fészke, se párja!

Én is azt reméltem:
Lesz majd esőndes fészek,
Melyben zavartalan,
Vigan füttyörészek!

De e reménységem
Csak szívárvány vala;
Tündöklő pompája
Ujlag megcsala!

Kedves! Őrsikém! óh. . .
Ugyan mit csináljak?!
Vigasztalást, enyhét
Hol, merre találjak?!

Ha te nem ragyogsz rám
Boldogító napom:
Fejem bánatomban . . .
. . . Majd a falhoz csapom.

Közli: *Hárfás.***A hideglelés.**

(Népszerű orvosi csevegés.)

Ime megjelent egy új bacillus, ismét több van tehát egygyel ezen annyira népszerű — mondhatnám annyira comicus — lények sorai közt; azonban valójában nem új már ez a most jövő vendég, csak oly rég nem hallottunk róla, hogy szinte újnak tartjuk, midőn ismét megjelenik s beáll a többi bacillus-társak közé.

Nem elég tehát most már, hogy ismerünk gümöbacillust, comma-bacillust, typhus-bacillust, antrax-, diphtheritis-, veszettség s egyéb veszekedett bacillusokat, — sőt mint némely rossz nyelvek beszélnek — belénk fészkelte magát a hiúság, nagyravágás, pöffeszkedés bacillusa is; most ime kivil, hogy van hideglelés-bacillus is. Már pedig azt — akárki mit beszél — minden józan eszű ember tudja, hogy a hideglelést semmiféle bacillus sem csinálja, hanem jól lakik az ember egy esomó gyümölcsessel, dinnyével vagy ugorkával, aztán kileli tőle istenesen a hideg a becsületes magyar embert.

Bizony pedig nem úgy van ám az kedves jó magyaram, mert ámbár a hideglelés évszázadok óta mintegy nemzeti betegsége volt a magyarnak, s el is keresztelek azt „morbus hungaricus”-nak; mégis a németnek kellett kisütni, hogy honnan ered a betegség esirája, hogyan tenyészik, mi ez, s miképen jut be az emberi szervezetbe.

A hideglelést — a mint azt a modern orvosi tudomány minden kétséget kizárólag kimutatta — egy saját-lagos gombafaj okozza, mely csak több százszoros nagyításnál látható, apró pálczikákból összerakódott s ostorszerűleg össze-vissza kunkorodott fonalak alakjában a hideglelés ember véreben kering; a vérből bejutnak a lépbe s itt annyira befészkelik magukat, hogy még akkor is feltalálhatók, mikor már a vérből kipu szultak.

Ezen gombafaj a hosszasan beteg embernek vérére telepszik, a lépben pedig lassu gyulladást támaszt, minek folytán kevésvérűség, sápadtság és lépdagadás fejlődik ki, s elhanyagolás esetében aztán vízkórság, sőt halál lehet a végső kimenetel.

A hideglelés esirája — a bacillus — mindig a talajban, még pedig esakis a nedves, nyirkos vagy mocsaras talajban fejlődik ki, termi a föld ezt is, épen úgy mint más kártékony gyomokat vagy áldásos gyógyfűveket. Meg vannak ök, esakhogy elenyészőleg csekély számban, minden esztendőben feltűnő nagy tömegben termi, azonban a föld őket csak akkor — mint a most folyó esz-

tendő — a sok esőzés folytán a talaj igen nyirkos, sőt sok helyütt állandó mocsarak keletkeztek.

És tényleg azt tapasztalják az orvosok, hogy míg az elmúlt tíz éven át esakis ritkaság gyanánt észleltetett hideglelés betegét látni; a folyó évben a hideglelés nagy tömegekben mutatkozik a községekben s legfőképen azokban, melyek mély völgyek ölében nyirkos, sőt mocsaras talajon vannak épülve.

Ha igaz az, hogy a hideglelést esakis gyomor megterhelés okozza, hogy tudnók megmagyarázni azt a tényt, hogy míg a Tisza-szabályozás előtt a híres Tiszakiöntések existáltak, százával, sőt ezrelv voltak a hideglelés betegek a Tisza vidékein; holott mióta a mocsarakat kiszárították, megszűnt a hideglelés egész országszerte s híret is aligha hallottuk volna, ha a most folyó esztendő oly óriási tömeg esőt nem hozott volna világrészünkre!?

Ebben magában benne van aztán a vigasztalás is, hogy a most fellépett hideglelés-járvány először nem is lesz oly veszélyes jellegű mint a régiebb időközben tapasztalták, s hogy az minden különös rendszabályok nélkül rövid idő alatt el is fog enyészni. Magában értendőik azonban, hogy a szükséges gyógyító intézkedések ott, a hol e betegség fellépett, mindenütt mégtétetnek.

Hogy miképen jut a hideglelés bacillusa az emberbe? ez a kérdés sem éppen érdektelen.

Bejut az a talajból kiáramló levegőnek belélegzése által; s minthogy a talajból a levegő leginkább az alkonyat óráiban vonul ki, innen van, hogy leginkább azok kapják meg a hideglelést, kik este a harmatos mezőn sétálnak, vagy egész éjjel künn hálnak. És a tapasztalat ezt is igazolja, a mennyiben épen a földmives nép betegszik meg leginkább, s a folyó évben észlelt — mintegy 50 — hideglelés között egyetlen egy sincsen az úri osztályból, hanem valamennyi a földmives munkás nép közül való.

Az olaszországi váltólázás vidékek lakói annyira ismerik a talajnak ezen fertőző voltát, hogy a mezőn háló munkások emeletes polczokon készítik el fekvő helyeiket, s az idegen, ki ezt elmulasztja, gyakran még azon éjjel megkapja a hideglelést.

Emberről emberre a hideglelés sohasem ragad át, azért hideglelés embertársainktól soha se ijedjünk meg, hanem — mivel a nép úgy is alig tartja betegségnek s hónapokig elsenyved semhogy orvoshoz menne, — inkább javasoljuk mindenkinek a rendszeres orvoslást, mert ezen bajnak feltétlenül biztos orvossága van s ez esakis egyedül a — chinin.

Jatros.

mét megyénk székvárosának e nagyfontosságú intézetére; érvényesítsék tekintélyüket és befolyásukat ott a hol lehet és ott a hol kell: a miniszteriumban, országgyűlésen és a legmagasabb fórum előtt, az áldozatra kész nagy közönség körében. Mert a rimaszombati főgimnáziumnak a dilemmából ki kell kerülnie, — stagnálnia nem szabad, hanem évről-évre a kor színvonalán kell maradnia. — s.

Alapítsunk népkönyvtárakat.

E lapban is már említve volt, hogy egyes helységeiben a tanítók és szolgabírák nemes fáradozásuk következtében népkönyvtárak létesültek. De ezzel még nincs az mondva, hogy olyan községeink nem volnának, hol népkönyvtárra szükség nem volna. Ambár megyénk minden nagyobb városában népkönyvtár van, vannak olyan falvaink, a hol ez még nincs.

Nem hihetjük, hogy a népnél a könyv-olvasás utáni vágy nem léteznék. Az olvasás mai nap oly elkerülhetlen község, melyet félreismerni nem lehet. Az olvasás-tudással az olvasás utáni vágy is beáll. A köznép faluhelyen a munkaidő alatt nem igen ér rá olvasni, de annyival inkább szabad idejében. Ilyen szabad idő nyáron át az ünnep- és vasárnapok: télen erre még több idő van a gazdaközönségnek.

Az olvasás által elvonatik a köznép a koresma látogatásától, a dorbézolástól és kártyajátéktól, az anyagi és szellemi romlottságtól és vele járó sülyedéstől. Az olvasás haszna minden tekintetben nagy.

Legcélszerűbb szerintem ilyen népkönyvtárakat az ifjúsági könyvtárral összekötni, még pedig különösen azért, mert a gyermek a számára kivett könyvét némely szüle csupa kíváncsiságból elolvassa vagy pedig gyermeke által felolvasatja. Tehát ez által a kedv az olvasáshoz ilyen ifjúsági könyvekre olvasása által élenkítettik.

Még azon falvakon, a hol a tanítón és papon kívül semmi intelligencia nincs, még ott is lehet ilyen könyvtárak alapításával megkezdeni. A kezdet nehéz, de sikerre fog vezetni. Nem szeretem én a tanítót mindenrel terhelni, de ezen nehéz feladat megfejtését már csak a tanítóra szeretném bízni. Olyan az ilyen könyvtárak alapítója, létrehozója és lelke, fáradozása nem marad siker nélkül.

A tanító nagyon jól tudja, hogy kell ehhez hozzá látni. Persze semmiből bajos valamit teremni. Próbálja talán így: Szólítsa fel tanítványait, hogy hozzanak ezen czélra, a mit hozni akarnak: pénzt, tojást, kendermagot, kendert, burgonyát, gyümölcsöt stb. Ezt változtassa pénzzé. Forduljon jóakaró népbáratokhoz: kérje meg az egyházi és világi előjáróságát, a könyvkereskedőket és kiadókat: folyamodjék egyes jótékony egyletekhez támogatás czéljából stb. Van számtalan út és mód erre, ezt minden tanító legjobban ismeri: meglátja, hogy sokat gyűjt össze nemcsak pénzt, hanem könyvet is.

A könyvek vásárlásánál járjon el nagyon óvatosan, mert a könyveknek is van saját sorsuk, azaz belértékük nagyon változó lehet. Ha maga e tekintetben még nem bír kellő jártassággal, forduljon tapasztalt ismerősehez, ki maga is ilyen könyvtárt alapított és az ide vágó könyveket jól ismeri. Ezeket kötsse be erősen, ha csak tíz darabja van, megnyithatja könyvtárát.

Eleintén világos kijelentéssel adja könyvecskét két hónapon át az iskolából kimaradtoknak, vagy a vasárnapi iskoláknak ingyen, csak ez idő elmúltá után szedjen be kötetenként egy hétre 1 vagy 2 krt. Ha csak valamilyen nagy sérülés nem történik a könyvön, ne keserítse el az olvasót a megrongált vagy bepíszkított könyv árának megtérítésével. Ez volna szerintem a legegyszerűbb eljárás falu helyen mint kezdet, a folytatás már bizony könnyebb.

De még könnyebb a létrehozatal az ilyen könyvtáraknak a városban, a hol több intelligencia van, ott nagy nehézségekbe ez nem ütközik. Ott ugyanis többnyire vannak ilyen könyvtárak, melyek önmaguktól is fenttarthatják magokat, ambár helyenkint ezeket maga a város is pénzzel támogatja. Ezek többnyire is virágoznak kellő szakértelem mellett.

E helyen egy ide vágó kérdésre szeretnék felelni. T. i. ezen kérdésre: Hogyan támogassák az egyletek a könyvtárakat, pénzzel-e, vagy könyvekkel?

Az 1870. évben ugyanis az japenzelli közhasznos egylet azon ifjúsági könyvtáraknak, melyek segélyért folyamodtak hozzá, egészen 30 frankig szavazott meg a nevezett czélra, de azon világos megjegyzéssel, ezen összeg nem pénzben, hanem czélszerű ifjúsági könyvekben adományozni. Az 1871. évben tartott közgyűlésen Bion elnök (jelenleg zürichi ev. lelkész, a szűnidei gyermektelep teremtője) azt jelenti, hogy ezen határozat nem vált be, sokkal czélszerűbb bizonyos feltételek mellett pénzbeli adományt nyújtani, mintsem könyveket.

Egyanezt lehet nálunk is mondani. Helyenkint jobb a pénzbeli adomány, helyenkint pedig jobb a könyv-ajándék, a mint egyik helyen ez, a másikon amaz bizonyul be jobbnak.

Az ilyen könyvtárak alapításával népünket anyagiilag és szellemileg emelni fogjuk: jutalmunkat érte azon öntudatban leljük, hogy a nép művelődése érdekében mi is egy parányival hozzájárultunk. Wiesinger K.

Hirdetmény.

4051. sz. — Mely mellett városunk területén lakó önálló adófizető iparos és kereskedők értesítettnek, hogy a városi tanács, mint első fokú iparhatóság mellé az az 1892-ik évre való jogosultsággal választandó 20 iparhatósági megbízott választására határnapul november hó 18-ikának d. e. 9 órája a városháza tanácstermébe kitézetett. — Mi azzal hozatik köztudomásra, hogy választó mindazon iparos és kereskedő, ki az e végett összeállított, közszemlére lett kitétel után mint nem kifogásolt, jóváhagyólag záradékolta névjegyzékben foglaltatik; választható pedig az, ki legalább 10 frt kereseti adót fizet, s mint ilyen az arról készített névjegyzékbe fel van tüntetve. A választás szavazat lapokkal történik, tart reggeli 9 órától esti 6 óráig.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. városi tanácsának 1891. évi október hó 30-ikán tartott üléséből

Szabó György, polgármester.

Helybeli hírek.

Az első hó. Korán kezdődött el a tél: az egész országban mindenfelé havazás volt. Nálunk pénteken, október 30-án hullott az első hó. A megelőző napon még kellemes őszi idő volt, a délutáni órákban meleg napfényvel s másnap reggel már, minden átmenet nélkül, téli világra ébredtünk fel. A rendkívüli időjárás a jövő év gazdasági reményeit csökkenti: igen sok gazda nem vehetett egy szem búzát sem: a föld kemény, a hőmérő naponként 5-6 fokot mutat zéruson alól. Ha ez még tovább is így tart, a magyar gazda közönség ismét súlyos évek néz elébe.

Esküvő. Madarász Margit kisasszonyt, Madarász Pál kedves és szeretetreméltó leányát, szombaton vezeti oltárhoz Cseh István aljárásbíró a helybeli ev. templomban.

Felolvasás. A helybeli polgári olvasóközön választmányja elhatározta, hogy a tél folyamán saját helyiségében több közérdekű felolvasást rendez, az első ilyen alkalom, melyre a kör elnöksége felolvasóul Lőrinczy György urat nyerte meg, folyó hó 15-én délután 3 órakor lesz.

Atkölthözés. A helybeli m. kir. adóhivatal november elsejével eddigi helyiségeiből áthurezolkodott a pénzügyigazgatóság épületébe. Az üresen hagyott fészkekbe most Baehus szekerekének előremozdítottó futókat tanyát, ami — elseje lévén — sok mulatságos qui pro quora adott alkalmat. Följegyzésre érdemes azonban, hogy az állambizalmokok közül az öreg urak voltak legtöbben, akik még most is ott akarták felvenni novemberi fizetésüket.

Meglepetés. A híres szabadkai vízvezeték, mely kerék kilencezer forintjába került a városnak s alig néhány napja vétetett használatba, kedden felmondta a szolgáltatást. E naptól kezdve ismét a város lovai vizzik fel a vizet a szabadkai telepre, a kilencezer forint pedig fues! ha csak a derék műalkotójának bölcsessége meg nem doktorolja valahogy a berekelt vízvezetéki géget.

Műkedvelői előadás. A „Nagymama” próbái, melynek előadása szombaton e hó 7-én lesz, erősen folyak. Kezdetben sok nehézséget okozott két műkedvelő megbetegedése, kik szerepeikről is kénytelenek voltak lemondani. A helyettesítésről már gondoskodva van, a mennyiben Csathó Anna kisasszony és Vozáry Gyula ur szívesek voltak elvállalni a betöltetlenül maradt szerepeket s ez által a szombati előadást lehetővé tették. Igy közönségünknek élvezetes estére lesz kilátása, a mennyiben az előadást more patrio táncmulatság fogja követni.

Egy zajtalanul lefolyt ünnepély. Rimaszombat városában f. év nov. 1-én nyit meg az iparos-segédék részére egy rajziskola, — mely hivatva van az iparos ifjúságnak — a tanoncziskolákban nyert ismereteit kibővíteni, de főleg a szabadkézi, ipar és építési rajzban való alapos oktatás által szép ízléseket fejleszteni. A rajziskolában a tanítás vasárnaponként történik és pedig d. e. 10—12-ig, a szabadkézi rajzzal kapcsolatban a számtan és könyvvitel, azonfelül az irálytan, tekintettel az iparos üzlet igényeire: — délután 2—4-ig az ipar és építési rajz. A megnyitási beiratkozott 20 tanuló, — kezdetnek elég szép szám, — de figyelembe véve azon körülményt, hogy városunkban a segédék száma bizonyosan túlhaladja a 100-at, remélhető, hogy a beiratkozottak száma idővel mindinkább növekedni fog, a mely reményünknek annál inkább adunk kifejezést, mert a vidéki iparos köröknek hova tovább be kell látniok, hogy a kölföld fejlett iparával szemben csak ugy tarthatják, illetve hódíthatják vissza a vásárló közönséget, ha készítményeik eszben, czélszerűség és jutányos árban méltán kiállják a versenyt a kölföldi iparezükkeivel — Az immár felállított rajziskola hivatva van őket e nemű nemes törekvésükben a kívánt czélhoz közelebb eljuttatni s általán fogékonyágukat és készségüket a korrall való haladáshoz felkölteni s meggyőződésé érlelni. — A megnyitási ünnepély a Gondúzó fadaragási iskolájának egy szorény termében folyt le. A megnyitást a városi ipariskola felügyelő bizottságának elnöke eszközölte, tek. Szabó György városi polgármester, Simko Endre és Heinlein urak, ez utóbbi kettő, mint az új közművelődési intézmények tantesztülete, jelenlétében. Az elnök elismerő szavakkal emlékezett meg megnyitó beszédében ngs. Bernáth István urnak, mint az ipariskolák országos főfelügyelőjének, ngs. Groó Vilmos gömörmezei kir. tanfelügyelő urnak, nemkülömben Rimaszombat városának érdemeiről, ez intézet létrehozása körül, áldozván a magas kormány már ez első évben 200 frtot, a közművelődési czélokra már is oly sokat áldozó városunk pedig nyújtván a helyiséget s a szükséges famennyiséget, — telkéri a megjelent ifjúságot, hogy ezen iskola létrehozói iránt már kezdettől fogva hálás elismeréssel viseltessenek, főleg az által, hogy a megnyitott iskolában ismereteiket szorgalommal, kitartással s pontossággal fognak törekedni, gyarapítani. — Majd a kezdő szöveg intzményét a tantesztület lelkes ügy-szeretetébe ajánlá, mint különben is oly férfiaknak, a kik működési terükön ezen erényeket már is beigazolták s bizonyára itt is érvényesíteni képesek. Az ifjúságot figyelmezteté, hogy az ő kitartásuk s szorgalmuk által elérendő eredmény lesz hivatva ez iskolát a virágzás azon fokára emelni, a melyen az iparos segédék nagy többségét lesz hivatva és alkalmas művelődés terén elősegélni. Lelkökre köti tehát tanítóik iránti tiszteletet, kéri őket, hogy tanításait figyelemmel hallgassák, utmutatásaikat készséggel kövessék, a kitézett órákban pontosan jelenjenek meg. Végül megköszönvén Szabó György polgármester urnak megnyitáson való szíves megjelenését, a rajziskolát megnyitottnak nyilvánítja s vezetését átadva a tanító személyzetnek. — Szabó György polgármester ur az egybegyűlt segédkekhez buzdító szavakat intézvén, a megnyitási ünnepély befejeztetett. A rendes tanítás 8-án veszi kezdetét.

Szabályrendelet Rimaszombat város ez évi július hó 7-én kelt szabályrendeletét a fogadó, vendéglő, koresma, sörház, pálinkamérés, kávéház és kávémerési iparokról, a kereskedelmi miniszter f. évi 53555. sz. rendeletével jóvá hagyni — nem méltóztatott. A miniszter ugyanis azt kívánja, hogy az italmérésű üzletekről külön, az italméréssel nem foglalkozó vendéglői, szállodai, kávéházi és kávémerési üzletekről ismét külön szabályrendelet alkotandó. Remélhető, hogy a legeslegújabb szabályrendelet egy paragrafusában, majd szó lesz kategorikus módon a virágzó hébe-rendszerről is, mely voltaképen nem más, mint egyszerűen csak titkos tiltott kenyérkereset — nythologiai alapon, s emélfogva minden ép erkölcsi érzéssel bíró ember szemének állandó botrányköve. Egyebek közt Kolozsvár városáról tudjuk, hogy ott egy egyszerű rendőr-

ségi határozattal minden teketória nélkül kiűzték a nyilvános mulató helyekről a bármilyen czímen alkalmazott nőszemélyeket. Hát nálunk mi szükség oly túlságosan szemet hunyni!

Két óráig munkaképtelen. Egy fővárosi kereskedelmi utazó (wigéc) a napokban városunkban is megfordulván, ügyes bajos dolgai egy kávéházba vetették, hol ugy látszik rosz fát tett a tüzre, mert éjjeli 12 óra tájban a lehető legnagyobb sietséggel orvost hívatott, kitől visum repertumot kért két keserves poff hatásáról. Az orvos megvizsgálván a patientst, mintán a szó teljes értelmében meggyőződött arról, hogy embere a két keserves pofft kiállotta, kiszolgáltatta a hiteles bizonyítványt arról hogy patientse minden poffert egy-egy óráig munkaképtelen. E bizonyítvány az illetékes forum előtt fog felolvasatni s akkor majd kitűnik az is, hogy vigécünk miibe utazik, s ki által és mily mértékben kívánja pótoltatni két órai munkatelelenségének veszteségeit.

Ókíratok előrvezése. A pelső-zi néhai vármegyeház irattárból áthozott régi iratok között, levéltárnoki jelentés szerint, nem lévén olyanok, melyeket akár közjogi, akár rendszertel tekintetből levélárba helyezni érdemes volna, mindezeknek árverés utján való eladására most a megyei alispán a várnagyot utasította. Hentesek, sajtosok, ki ad többet érte?

Jótékonyczélu műkedvelő előadás.

„Rimaszombat és vidéke nőegylete” a rimaszombati műkedvelő-társulat közreműködésével **1891. évi november hó 7-én (szombaton)** a „Három Rózsa” vendéglő dísztermében árváinak felruházására táncmulatsággal egybekötött színi előadást rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Színre kerül:

A N A G Y M A M I A.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Sz e m é l y e k:

Szerémi grófné	— — — —	Geese Teréz k. a.
Erő, unokája	— — — —	Soós Miklós ur.
Órkényi Vilmos báró nyug. ezredes	Dr. Veres Samu ur.	
Kálmán, } rokonai	— — — —	Dr. Kalocsay Béla ur.
Piroska, }	— — — —	Kishonthy Anna k. a.
Timár Karolin, nőnevelő intézet tulajdonos	— — — —	Jesko Sárka k. a.
Mártha	— — — —	Csathó Anna k. a.
Tódorka Szilárd, tanár	jaz inté-	R. Vozáry Gyula ur.
Langó Seraphine, nevelőnő	zsetben	Danielisz Gizella k. a.
Kosztá, nyug. evang. tábóri lelkész		Kostyál Gyula ur.
Balsay Flóra,		Benyo Anna k. a.
Peredy Janka,	} növendékek	Danielisz Etelka k. a.
Erősy Vilma,		Dickmann Anna k. a.
Vilkey Berta,	} az intézetben	Benyo Aranka k. a.
Aba Margit,		Polnisch Janka k. a.
Kereszturi Katicza		Kovács Juliska k. a.
Galambosné, a grófné gazdaszönya		Miskolezy Margit k. a.
Pinczér	— — — —	Bodor László ur.

Az előadást táncmulatság követi.

Kezdeté esti 7 és fél órakor.

Hely árak: Támlásszék 2 frt. — Körszék 1 frt 50 kr. Zártszék 1 frt. — Földszint 60 kr. — Deák- és katona-jegy 30 kr. Karzat 30 kr.

Jegyek előre válthatók Miskolezy I. ur czukrászdájában Felülfizetések a jótékony czélra köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

A színi előadásra váltott jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

Vármegyei udonságok.

Megyebizottsági tagok választása. A giczei és jolsvai választó körben elhalalozás folytán üresedésbe jött egy-egy megyebizottsági tagsági hely választás utján való betöltése november hó 12-ik napjára lett kitézve. Választási elnökök: Remenyik Andor és Neogrády Lajos.

Vármegyei szegényalapok kimutatásának folytatását következőkben adjuk: Jolsva város tőkéje 4617 frt, bevétel volt 1890-ik évben 398 frt 61 kr. kiadás 217 frt 60 kr. Kelemér alapvagyoma 143 frt 71 kr. bevétel 18 frt Kis-Szlabos alapv. 46 frt 17 kr. bev. 7 frt 30 kr. kiad. 6 frt. Hubó alapv. 64 frt 2 kr. bev. 8 frt 20 kr. kiadás 8 frt 20 kr. Forgácsfala alapv. 176 frt 30 kr. bev. 18 frt 80 kr. kiad. 18 frt 80 kr. Hankova alapv. 72 frt 29 kr. bev. 91 frt 60 kr. kiad. 7 frt. Haesava alapv. 143 frt 7 kr. bev. 9 frt 15 kr. kiad. 9 frt 15 kr. Antalfala alapv. 124 frt 60 kr. bev. 11 frt 23 kr. kiad. 11 frt 23 kr. Drabszko alapv. 111 frt 28 kr. bev. 10 frt 55 kr. kiad. 10 frt 55 kr. Fűrész alapv. 112 frt 84 kr. bev. 10 frt 64 kr. kiad. 10 frt 64 kr.

Elhatorvói állást akartak már régóta szervezni Nagy-Rőzén Ennek az állásnak betöltése, melylyet 420 frt fizetés jár, mindig azon mult, hogy nem kapott a város arra való alkalmas embert. Most a megyei alispán az iránt intéz sürgős leiratot a városhoz, hogy az említett állás végreválahára be van-e már töltve?

Czigányposta. A eszi fűrdőigazgatóság „tekintettel az évről-évre szaporodó fűrdőközönség igényeire és kényelmére” állandó postahivatal felállítását kérelmezte a kereskedelmi minisztertől. A miniszter azonban „tekintettel a kimutatott esekely forgalomra” ezt a kérelmet elutasította: ellenben megengedte, hogy a jövő évtől kezdve minden évben május hó 15-től szeptember hó 15-ig ugy az érkező, mint a földaladó mindennemű postaküldemények a rimaszécsi postahivatal által kizárólag erre a czélra tartandó küldöncz utján naponként kétszer elvitessenek, illetőleg kézbesíttessenek.

Helyreigazítás. Lapunk 43. számában „Forradalom Perjésén” című híreinkre vonatkozólag illetékes helyről a következő sorokat vettük: Perjese község volt urbéresei felsőbb hatóságilag engedélyvel Siebenheim fakeskedőnek eladták érdekük egy részének fakeszletét tővön az erdőn 12000 forintért; nevezett vevő a fát fel is dolgoztatván, részben ki is szállította, és a vételért 5500 frt kivételével az urbéreseknek ki is fizette; utóbbi összegre nézve időközben fizetéseképtelenné válván, ugy egyezett ki eladó volt urbéresekkel, hogy tartozása fejében a vágasban vissza maradt és mintegy 6000 frt köbméterre tehető vegyes tűzifát eladók rendelkezésére bocsátotta, mely készletet a volt urbéresek eladóvá tettek és az ed-

digi alkudozások alapján kilitásba vehető, — hogy a hiányzó összeget megközelítő árban sikerül értékesíteni, így ezen üzletről kifolyólag legalább jelentékenyebb veszteséget nem szenvednek. A Siebenschheim kereskedőtől befolyt vételár az urbéres közbirtokossági pénztárnok által azonban az egyes gazdák között nem birtokarány szerint, hanem tekintettel egyesek szorult anyagi helyzetére, a pillanatnyi szükségletnek engedve, osztatván szét, ezen eljárás eredménye az volt, hogy míg egyesek tulajdonképeni részesedéseiket felülmúló összeget kaptak, másoknak a fentnevezett fakeskedőnek időközben bekövetkezett fizetésektől való mentesítéséért, mitsem lehetett juttatni, mi a birtokosság egyik részénél zugolódást keltett ugyan, mi azonban távol van az állítólagos kitérő félben lévő forradalomtól, annál is inkább, mivel fentiekben is előadott tényállás következtében az elégtelenség is megnyugodtak abban, hogy a még értékesítendő tűzifa árából ki fognak birtokosok arányában elégtettetni. A közleménynek a hatóságok hivatalos megbeszéléseiről intézett felhívása annyiban tárgytalan, mert a megyei közigazgatási érdekezési bizottság már hónapok előtt végzésileg elrendelte, az illetékes járási főszolgabírónak, hogy a perjeséi volt urbéreseket vagyonfelügyeleti szempontból a vételár hová fordítása iránt megbeszéltesse. Azonkívül megjegyeztetik, hogy a kérdéses erdőbirtok kezelésével megbízott rimaszombati m. kir. erdőgazdálkodás az erdő fenntartása és törvényeszerű kezelése érdekében van jogosítva a szerződés értelmében intézkedni és tekintetben e kötelezettségének meg is felelt, minthogy a kezelésre vonatkozó szerződés második és harmadik pontja határozottan az erdőbirtokosoknak tartja fenn a rendszeres üzemtervek és hatóság engedély folytán kihasználható erdőtermények feletti rendelkezési jogot, s így a vagyonfelügyeletre be nem folyhat — (Erre a czáfolatnak is beillő helyreigazításra csak annyi a megjegyzésünk, hogy ez voltaképen való gszságnál bizonyítja azt, a mit a mi közleményünk tartózkodólag csak „mende-mondának” jelzett. Most már felhivatalosan is elismert tény az, hogy a perjeséi urbéresek közül míg egyesek egy árva krajczárt se kaptak, addig mások teljes kielégítést nyertek az eladott erdő vételárából. És ha, a hozzájuk beérkezett panaszok alapján, tovább akarnak fejegetni a dolgot, az is csakhamar kiszülne, hogy bizony nem épen a „megszorultakon” segített a közbirtokossági pénztáros osztó igazsága. Sőt ellenkezőleg! Annyi már most is világos, hogy a községi autonomia tág keretében az előjárás nagy hibákat követett el, először az által, hogy a jogi elvekben teljesen járatlan iródeák-féle emberrel szerkesztetett meg egy olyan szerződést, mely az urbéresek érdekeit szorosan megvédeni nem volt alkalmas. Másodszor, mert az eladott fának egyrészt, 6000 métert, egy forintjával egy szőlővín ismét visszavásárolván, hebeburgván potom 70 krajczárjával adta el újra kétféleképpen s így módon az első vevő által kifizetetlenül hagyott 5500 frtra csak 4200 frt fedezetet tudott teremteni, a miből az urbéreseknek 1300 frtnyi világos kárjuk esett. Epen azért az érdekeltek nevében csak örömmel fogadjuk a felhivatalos czáfolat azon kijelentését, hogy a vételár hovatartozása iránt a megszámlálási eljárás folyamatban van, mert ez által valószínűleg módja találtatik majd a veszett fejszének legalább nyelét megmenteni aképen, hogy a mi jövedelemcsorbulás esett: az előbbi eredt károsodásban, épen mint az előbbi haszonban, egyenlő arány szerint részesül mindenki; nem pedig úgy, hogy egyik urbéres az első eladások kikötött vételárnak előnyösebb arányában teszi zsebre a jövedelmet, míg a másik résznek be kell érnie a pusztá — maradékkal.)

M. A. V. Megjött panasz, megint panasz, és a kiről szól, megint csak a MAV, az! Egy előfizetőnkől vesszük a következő zok-szókkal telt levelet: Tek Szerk. ur! Ha valakinek, legyen bár az a valaki pl. egy gazdag és mindenmel megelégedett bécsi bankár is, az a fátuma kerülne, hogy kényeserülve volna hetenként legalább kétszer a felföldi vasuti állomáson az átszálló vonatok akarmelyikére várni; azt egy fél esztendő alatt legelőször is megenné e méreg, azután dühös örületbe, végre pedig hágerinczcsorvadás és agyvelő lágyulásba esnék az unalomtól meg a pénz és időpazarlás miatti boszankodástól; vagy legjobban esethen megütné a guta — örömben, mikor t. i. látná, hogy végre jön már az a vonat, amelyikre ő egy örökké valóság óta vár, viszont azonban szélhűdés érnie az íjedségtől, mikor megtudná, hogy igen ám, de csak egy újabb örökkévalóság után indul ismét. Ezen az állomáson váró terem egyáltalában egy sincs. Az egyik, ami ezt a címet viseli, voltaképen előcsarnokként szolgál a pénztárnak, innen kell és lehet t. i. jegyet váltani az egymás hátán keresztül-kasul törekedő nagy számú utasnépségre; itt azonban mindazonáltal elfér heringmódjára valami tíz tót napszám. A II. oszt. szerföltött szűk váróterem ellenben voltaképen nem más, mint vendéglő. Aki ide belép: annak enni vagy inni, tehát a pénztét költeni okvetlenül muszáj, mert máskülönben ott még az esernyőjének se igen kap helyet az ember, amellett, hogy a vendéglős, aki ezért a helyiséget ott árendát fizet, talán jogszerint kissé görbe szemekkel is nézne rá. Nyáron, mikor a várakozó publikum java része elcsatlakoztatott Várgedébe vagy Csizre megfürödni a vonat indulásáig, még csak megjárta valahogy ez a fonák állapot, de mit esináljon az a rengeteg utasnép aki ott megfordul, télviz idején, asszonyokkal, bundákkal, gyerekekkel? Talán nagyméltósága Bellusi Baross Gábor ur ő excellenciája segíthetne ezen a kis vasuti szerencsétlenségben! Tisztelettel: Ergő-Morgó-Vigyorgó.

Biró — nem bíró. Szent-Simon község bírája Bellár János panaszolkodván, hogy egészségi állapota miatt bírói tisztét tovább viselni nem bírja, lemondását a vármegyei alispán a felhozott alapos okok alapján, elfogadta. Ez év végéig azonban mindazonáltal még hivatalában kell maradnia.

Vámszedési jog. Pelsőcz város képviselő testülete nem régiben azt a határozatot hozta, hogy a vasuti állomáshoz vezető ut az azon levő műszaki épület fenntartása érdekében ezen az utstelen minden teljes rakomány után 50 kr., darab áru után pedig egy krajczár vámot szed métermázsánként. A kereskedelmi miniszter azonban az ebben az ügyben hozzá felterjesztett iratokban némi alaki hibákat találván, egy most érkezett leiratával a hiányok pótlása tekintetében újabb felterjesztésre utasította a vármegye alispánja útján a város közönségét. A vámszedési jog életbe léptetése tehát többkevesebb időre hátravetett.

Amerikába legújában Kruppa János beretkei lakos folyamodott kivándorlási engedélyért

Szökött katonának. Fibi Mihály berzetei és Sutnák János rónapataki illetőségű besorozott katonák még a bevonulás előtt hősies „Rückwärtseenzentrirung”-ot csináltak, amiért most körözött őket a 25. sz. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága. A bakafintok legények közül Sutnák Jánosnak „szökési irányja” a körözvény szerint: — Amerika.

Mivé teszi Amerika az embert? Naprágyból a mult esztendőben két földműves ember hajózott a távoli földrésre, a hol azt hitték, hogy garmadával áll a kincs. A kiábrándulás nemsokára elérkezett, s egyre-másra jöttek haza a panaszos levelek. Mégis bejutottak valami bányába, de helyzetük nem fényes, mert még legközelebb is így ír az egyik: A kereset nem megyen sehogy, egy héten dolgozunk 3 v. 4 napot, mert sok az ember. Mint ha csak a Madách eszkimóját hallanók: Könyörgök, hogy kevesb ember legyen, s több foka! — Nos hát mikor ilyen kevés dolog van, mit csinál — Uramfia! — Tar Lajos (az egyik amerikai)? Versek komponál és azt hazaküldi az ő kedves feleségének. A versek nem is rosszak, noha a fiatal ember nem tanult prosodiat. — Legközelebb lefotografáltatták magukat, s az arcképeket az erdőbe küldte haza:

Kedves feleségem jó napot kívánok,
Mint egy vándor madár hozzátok beszállok,
Adjatok hát szállást itten megparadok,
Mert már ennél tovább menni nem is tudok.
Átptosított lábam három négy országot,
El is fáradtam én tik is tudhatjátok.
A nagy Oceánon ringó böleső helyett
Másodszor ringatott a hajó engemet.
Arecum elváltozott, tán nem is ösmertek
De ilyen színe van a bányász embernek.
Kedves feleségem nézd meg ez arcképet,
Hogy ha rá ismernél melyik a te férjed,
Én a magam véleményitől azt mondom,
Kettő közül az egy én szomorú arecum.

Igy megy tovább is szomorkodva, s így teszi az amerikai szomorúság az egyszerű embert is poétává. De nem jó azt megpróbálni!

Tűzek. A mult hónap második felében több helyen pusztított a tűzvész vármegyénkben. Így Alsó-Szuzán a Dapsy Imre asztagai égtek le, Csetneken pedig a Geruska Márton takarmánya és szalmás terménye lett a lángok martaléka. Nagyobb veszedelem pusztított Geczel falán, hol 22 lakó házzal együtt az ev. templom és toronytó is porrá égett. Itt hivatalos becslés szerint a kár 17859 frtra rug, melyből csak nyolczadfelezer frt volt biztosítva a Fonciérnél. Sebesspatakán szintén nagy károkat okozott a pusztító elem. Itt 21 épület esett áldozatul. Ezeket kívül még Rimaszécsről és Hárskutról jelentenek tűzeket, melyeknek tulnyomó része gondatlanságból származott.

Vegyes hírek.

Elöléptetés. Kálmán Frigyes alezredest, Kálmán Frigyes helybeli derék iparos polgártársunk fiát, a novemberi előléptetések alkalmával m. kir. honvédhuszár ezredessé nevezte ki a király.

Érdekes kép a szabadságharczról. A branyiszközi esatáról érdekes egykoru képet kapott legközelebb a szabadságharcz emlékének kiállítására Dapsy Sámuelné urnótól. Ez a festmény, mely Rév József 48-as mérnökari tiszt műve, annyiban érdekl közlelebről vármegyénk közönségét, a memyiben annak két főalakja: Dapsy Sámuel és Hámos Gusztáv, vármegyénkbeli való. Az egész kép a branyiszközi hogy ostromát ábrázolja, s Gouyon tábornokot abban a pillanatban örökíti meg, a mint a hogy aljában lovagolva, Dapsy Sámuel százados jelenti neki, hogy parancsa szerint kártaszolatott. Gouyon kíséretében ott láthatók még a képen Hámos Gusztáv és a festő Rév József. Dapsy Sámuel voltaképen heves-megyei de a gömöri dapsai Dapsyak véréből való; Hámos Gusztáv pedig — kinek rajta kívül még Pál és Lajos nevű testvére is részt vett a szabadságharczban — mostani főispánunknak, Hámos Lászlónak a nagybátyja. Vármegyénknek hazafias érdemeiben megöszült öreg főlevéltárosa, a ki nagy időknél élő tanuja s a kinek lélekemelő visszaemlékezései, közvetlenül szerzett bőséges tapasztalatai bizvást tárható szolgálatának az ifjúság hazafias irányú nevelésének eszközeihez. Érdekes megjegyzést fűz a branyiszközi diadal történetéhez. Ennek a diadalnak kivívását nevezetesen Gömörvármegye segítette elő legfőképen az által, hogy Gouyon táborát abban az időben ez a vármegye látta el élelmi szerekkel. A ki tudja, hogy mit jelent háboruban a „profunt”: az egyszerűen tisztában lesz Szontagh Bertalan, akkori pütnoki (tornallyai) járásheli főszolgabíró, a későbbi alispán érdemeivel. Vármegyénk e jeles fia éjjel-nappal hordatta társzekerében a kenyéret és a szalonnát a „dupla lenng” mellé Gouyon táborába. A mely házban csak egy szakajtányi liszt volt: ott sütni kellett akkor kenyéret a honvédek számára. Sok érdekes és hazafias áhitatot keltő dolgot tud még elbeszélni az öreg Szelkovic a szabadságharczról és az ezt végig küzdött „Gömöri zászlóaljról”, melynek névsorát is összegyűjtötte nem kis fáradsággal az érdemes főlevéltáros. E névsorban ott diszeleg az akkori Gömörvármegyének minden valamire való neve, köztük a Hámosok, Bornemiszák, Dráskóczyak, Szentiványiak, Szentmiklóssyak stb. Utóbbiak közül egy Swechatnál esett el s így meg sem ölehetné, nem is ismerhette még most is életben levő leányát, aki az alatt született, míg atyja odajárt vérezni a jogért, hazaért, szabadságért.

Ujavitás. A Budapest-Vác-kassai államut 129.⁰⁵⁰ km. szakaszán lévő 149. számú hid újból építését 2772 frt 59 krnyi összegig a kereskedelmi miniszter engedélyezte. A zárt ajánlati versenytárgyalás f. hó 9-én lesz megtartva a nógrádmegyei államépítészeti hivatalban Balassa-Gyarmaton.

A miskolczi kereskedelmi s iparkamara f. hó 21-én Radványi István elnöklete alatt tartotta meg októberi közgyűlést a tagok szép részvétele mellett. Az elnöki előterjesztések s a szokásos irodai jelentés tudomásul vétele után olvastattott a keresk. miniszternek a kamara évi jelentésére vonatkozó két leirata. Egyikben arról értesíti a kamarát, hogy a czukorforgasztási adókért kompenzációjára az Ausztriával fennálló keresk. szer-

ződés folytán ezuttal nem intézkehetnek. Ennek kapcsán Polereczky kamarai tag indítványára a közgyűlés felterjesztést fog intézni, hogy a zárt városokból adómentesen kiszállított czukor körül a vidéki városok kereskedelmét sértő visszaélések meggátoltassanak. Másik leiratában a miniszter a filloxera elleni védekezés előmozdítása tárgyában értesíti a kamarát, hogy Miskolcz székhelyvel új borászati vándortanári kerületet állít fel, mi örvendetes tudomásul szolgál. A belföldi forgalomban kilitásba helyezett reexportációra nézve több kamara tévesen fogta fel a határozatokat, a munka tehát magyarizgatja annak czélját. Miután e tárgyban a kamara szakszerűleg járt el, a leirat egyszerűen tudomásul szolgál. — Gyöngyös város vásári rendtartását a kamara több pontjában megváltoztatni javasolja, mivel az több avult s a kereskedelmi forgalom szabadságát erősen korlátozó intézkedést tartalmaz. Tárgyalás alá vétetvén a vasárnap munkaszünetnek déli 12 órában való megállapítására vonatkozó aradi kamarai átirat, hosszú dénk vita keletkezett, melyben Kulesár alelnök, Polereczky tag az átirat pártolása ellen, Grünfeld és Weisz beltagok mellette foglaltak állást, Pfliegler tag pedig a záróra egyöntetű megállapítását óhajtja. Névszerinti szavazás útján a közgyűlés szótöbbséggel az aradi átirat pártolását határozta el. Az osztr. magy. bank miskolczi fiókületéhez váltóbírókúltkos szavazással kijelöltettek: Koós Soma, Dapsy Sándor, Pollák Mór, Pfliegler Ferenc, Grünfeld Ölon, Grünwald Ede. Lord Felix tarnóvi lakos beadványa folytán a miniszter figyelme a Gács-Magyar személyforgalmat gátló vasuti menetrendre felhívatik. A kamara jövő évi költségvetése 8880 frtban állapítottatik meg 3%-os illeték kules mellett, bár ezek szerint némi hiány merül fel, melynek fedezete a hátralékos illetékből remélhető.

A rimamuranyi salgó-tarjani vasmű-részvénytársaság október 27-én tartotta Laczkó Antal elnöklete alatt rendes évi közgyűlést, melyen 18 részvényes 22625 részvényt képviselt. A közgyűlés határozatképességének konstatalása után felolvastattott az igazgatóság jelentése, mely szerint a társasági erdőállományban 52.371 köbméter szén- és épületfa, további 44.637 köbméter szénfa pedig szerződéses erdőben végetott. Faszából összesen 633.843 hktl. termelertet. Valamennyi vashegy-rákosi vasérczabányákban 943.932 métermázsas vaskó termelertet, és más eredetű 151.118 métermázsas vaskó feldolgoztatott. Az állami vasművek részére szerződészerűleg szállítandó vasérczemenyiség hozzászámításával a sodrony-pályán a lefolyt üzleti évben 1.017.107 métermázsas vasércz Likéren szállítattott. A társasági kőbányában 422.883 métermázsas készkő, s 23.246 métermázsas dolomit törtetet, és 45.767 métermázsas mészet égettet. A kohók nyersvas termelése 628.277 métermázsas volt. A nyustyai és salgó-tarjani vasöntödékekben 33.000 métermázsas öntvényáru termelertet. A salgói és özd-nádasdi területek kőszénbányáiból összesen 2.063.466 métermázsas barnaszén kiaknáztattott. A finomító-gyárak termelése volt: 1. Félgyártmányokban 295.000 mm. nyers sín, 380.000 mm. aczélöntes, 160.873 mm. kihengerelt aczél, 22.032 mm. hegitett vas. — 2. Kész áruiban, és pedig: rud-, abroncs- és idomított vas, plék, horganyzott és fehér plék, kocsitengely, drót és drótáru összesen 574.680 métermázsas. A volt regálejog megváltása immár teljesen be van fejezve, és a regále-számlákat teljesen leirták. A salgó-tarjani gyár átalakítása által nemesak a termőképesség általában növeltetett, hanem az eddig nem miveltsingyártást kedvező eredményre megkezdétek. A salgó-tarjani hegitő-gyár átalakításának tetemes költségeit a regálevaltság címén befolyt összegek igénybevételével az építkezési számla megterhelhetése nélkül fedezték. A fokozódott nyers vas szükségletre való tekintettel és a nyersvaspiacziótól való függetlenség megóvása végett Likéren egy harmadik kohó építéséhez fogtak. A lefolyt naptári év végével a tisztviselők nyugdíj-alapja 185.977 frt 33 kr., és a társálda vagyona 276.326 frt 50 kr. volt. A kereskedelmi üzletletileg a lefolyt üzleti évben a kelendőségi viszonyok kedvezők voltak. A növekedett építkezési tevékenység, és a hazai ipar fejlődése, valamint külföldi kelendőségi vidékek művelése folytán a gyárakat állandóan foglalkoztathatták. Az eladási árak, melyek a lefolyt évben tetőpontjukra érték, a második félévben a külföldi piacon beállott nyomás folytán, némileg gyöngültek. A gyártmányok összes eladásai a lefolyt üzleti évben 565.89 métermázsásra rugott. 1890/91. üzleti év 1.917.035 frt 30 krnyi nyereségéből mindenekelőtt az alapszabályok 43. §-a értelmében: 1% az építési számlából 53.111 frt 69 kr., 1% a bányászati számlából 11.784 frt 92 kr., 3% a gépek számlájából 46.246 frt 80 kr., és az épületek megépítésére számlájából rendkívüli leírás címén 80.000 frt, összesen tehát 191.143 frt 49 kr., adótartalék fejében pedig 120.000 frt levonásba veendő. A fenmaradó 1.605.891 frt 81 król 3% az igazgatóság jutalékára 48.176 frt 75 kr., 3% az alkalmazott igazgatók és tisztviselők megjutalmazására 48.176 frt 75 kr., 4% a tartalékalapra 64.235 frt 68 kr. levonandó. Marad 1.545.302 frt 63 kr. A fenmaradt 1.445.302 frt 63 kr. és a mult évi előírás 100.969 frt 24 kr. hozzászámításával 1.446.271 frt 87 król, a 10.000.000 frt részvénytőkénk 12% -át 1.200.000 frt, osztalékképp a részvényesek közt felosztatni, a fenmaradó 346.271 frt 87 król 200.000 frt, a rendkívüli tartalékalap javára fordítani, és 146.271 frt 87 krt új számlára átvenni indítványozza az igazgatóság, mit a közgyűlés egyhangulag el is fogadott, úgy hogy a legközelebbi esedékes szelvényt, e szerint november 1-től kezdve 12 fittal váltják be. A felmentvények megadása után a felügyelőbizottság eddigi tagjai, úgy mint Tauszig Hugó, Wolf Károly, Zobel Lipót és Stögermayer Károly egyhangulag újból megválasztattak.

Kézikönyv bádgosok részére. Grünbaum István a budapesti állami közép ipariskolánál alkalmazott rendes tanár „Geometria bádgosok számára” című szakkezi könyvet írt, mely alapos és részletes utmutatást nyújt a bádgos ipar körében előforduló ipar gazdaságos felhasználásával s az iparos ezikkék okszerű és jutányos előállítására nézve. Ezen könyv hasznos utmutató a gyakorlatban foglalkozó mesterek és segédek számára, hogy ne kezdetleges módon megszokott fogások és szemmérték szerint, hanem tisztevelve az anyag felhasználásával készítsessék az iparezikeket. — Erről a miskolczi keresk. s iparkamara azzal értesíti az érdekelte közönséget, hogy e szakkönyv ára 1 frt 50 kr., s az a Technologiai lapok szerkesztőségénél (Budapest Rottenbiller utca 12. sz.) megszerezhető.

Uj üzlethezvezetőséget állított fel a kereskedelmi miniszter Miskolcra. A Miskolc-fülek, Bánréve-dobinai és Feled-tiszlezi vonalszakaszok tehát ezentúl az alá az új üzlethezvezetőség alá fognak tartozni.

Megjelent a „Valódi magyar szakácskönyv“ Zilahy Ágnes-től. a „Magyar Nők Lapja“ háztartási rovatának jeles munkatársától. E kitűnő szakácskönyvet, melynek sajtó alá foesátását az összes fővárosi lapok örvendentes hírként jelezték, szükségtelen díszíretgünnk. Jó-sága mellett eléggé tanuskodik a szerzőnő szakavatott tolla, hosszú évek tapasztalata s azon körülmény, hogy kiadására a „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatala vállalkozott. E szakácskönyvet, melynek terjedelme 366 lapra terjed s esinos kiállításban jelent meg, mindazok kik a „Magyar Nők Lapjára“ egy egész évre, avagy egy félévre fizettek és fizetnek elő s a 6 frt. illetőleg 3 frt előfizetési összeget 10 kr. postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldik: ingyért kapják meg. Mások pedig 1 frt 20 kr-ért a „Magyar Nők Lapja“ kiadóhivatalában (Budapest, Erzsébet körút 36. szám.) megrendelhetik. A kitűnő művet minden gazdasszonynak, aki kevésből jót akar főzni, figyelmébe ajánljuk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Ferencezi-utca 1 szám alatti **Stolcz M.**-féle ház földszintjén egy két szoba és aikoven, előszoba és konyha stb.-ből álló lakás azonnal bérbeadó. — Feltételek iránt értekezhetni **Szöcs Miklós** m. kir. alerdőfelügyelővel — (jánosi-utca 31. szám.)

Pályázati hirdetés.

A gömörvármegyei közkórháznál az 1892-ik év január hó 1-ével megüresedő első esetleg a második közkórházi szolgáló helyre is a f. év november 20-áig terjedő pályázat nyitattik.

Ezen szolgáló helyek egyike 234 forint évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szoba, konyha, kamarából álló lakás, szabad fűtés és világítás javadalmával van összekötve.

A másik szolgáló fizetése: teljes élelmezés, 120 frt évi bér, 50 forint ruhapénz, egy szobából álló lakás, szabad fűtés és világításból áll.

Felhívtnak mindazok, kik ezen szolgálatokra vállalkozni akarnak, hogy ez iránt szándékokat a közkórház gondnokánál szóval vagy írásban jelentsék be — kitől a szegődés feltételei és a szolgáló viszonyok felől kiadott szabályok megtudhatók.

Jelenleg szolgálatban lévőknek jelentkezése, erkölcsi viseletükről szóló bizonyítvány nélkül, el nem fogadtatik.

Kiszolgált altisztek, nemkülönben a több nyelven beszélők ajánlkozása előnybe részesül.

Jelen hirdetés költségeit a felfogadott szolgáló közösen és egyformán viselik.

Kelt Rimaszombat, 1891. október hó 20-án.

A gömörvármegyei közkórház igazgatósága.

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönségnek szives tudomására adom, hogy üzletemben legnemesebb faju

alma és körte

kapható. — Több megyebeli uraság kertjéből: így többek közt nagyságos **Bagalji Ferencz** urtól is az egész gyümölcs-termet megvettem, minél fogva abban a helyzetben vagyok, hogy a legnemesebb faju, szép és tartós téli almát és körtét képes vagyok **akár métermázsánként, akár vékánként a lehető legjutányosabb áron** kiszolgáltatni.

Ezen kívül ajánlok **különléte csemegéket**, déji gyümölcsöt, diót, mogyorót, lekvárt, gesztenyét, sajtokat, konzervált halakat és legfinomabb **theát.**

Megrendelésre mindennemű **friss hal** is kapható. Végnl általában elismert jó hírnévnek örvendő, naponként friss saját sütésű fehér és barna házi **kenyereket** ismételtlen ajánlom t. vevőim nagybecsű figyelmébe.

Mély tisztelettel

KOHN ABOLF.

Rimaszombat, Jánosi-utca 14. sz. a.

Lakváltoztatás.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy az eddig Deák Ferencz-utczában létezett

fényirdámot

e hó 1-től Kossuth-utca 40. számú (az izraelita templom melletti) saját házamba helyeztem át; a hová kérem most már ezentúl szives megrendeléseikkel fordulni.

Rimaszombat, 1891. november hó 1-én.

Tisztelettel

Andrássy László, fényképész.

Faarverési hirdetmény.

Fekete-Lehota község határában, az ottani volt urbéresek tulajdonát képező 3-04 kat. hold évi vágás területén található **lúcz-fenyő haszonfa 725 frt** becs- és kikiáltási ár mellett f. évi **november hó 9-én** d. e. 10 órakor **Fekete-Lehota** község házánál tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverési feltételek a község házánál megtekinthetők.

Rozsnyó, 1891. október hó 19-én.

Máriássy, főszolgabíró.



Árverési hirdetmény.

290. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a **Schwarz Sámuel és társa** javára **Kohn Sámuel és neje** ellen 51 frt 64 kr. költség- és jár. erejéig elrendelt kiel. végrehajtás alkalmával bírósággal le foglalt és 964 frt 97 kr-ra becsült házi butorok, bolti cikkek, követelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3001. számú kiküldést rendelő

végzés folytán a helyszínen vagyis alperes tiszlezi lakásán leendő eszközésére **1891. évi november hó 13-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kütuzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombatban, 1891. évi október hó 26-án.

Draskovich, kir. bírósági végrehajtó.

Vizi-malom.

Simoni községében levő vizi-malom mely **négy köre** és **kendertörőre** van berendezve, a hozzátartozó **nyolcz hold belsőség**, kényelmes **lakás** és **mellék-helyiségeivel együtt**: haszonbérbe kiadó, esetleg **örök áron is eladó.**

A feltételek iránt értekezhetni **Simoniban** a tulajdonos **özv. Alexay István-néval.**

1—*

HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye és vasöntődéje, **CLAYTON és SHUTTLEWORTH** gépgyárosok képviselője

MISKOLCZON.

1—3

Ajánlja nagy raktárát Clayton és Shuttleworth-féle elismert kitűnő takarmány-készítő gépekben, nevezetesen **szecs kavágók, répavágók, répazuzók, darálók, malmok és gőzfűllesztők**ből, továbbá saját gyártmányu faállványu dobrendszerű három és négykésű szecs kavágóit, olesó répavágókat igen jutányos áron.

Egy teljesen felszerelt gőzfűllesztő kazán, mely elegendő 100—150 darab marhának való fűllesztésre: 300 forint.

Nagyobb marhaállományok számára különösen ajánlok takarmánykészítő kamrákat járgány általi hajtásra, melyekre kívánatra részletes költségvetéssel szolgálók.

Húsmérési jog bérbeadás!

A Rimamurány-salgó-tarjani vasmű részvénytársaság salgó-tarjani gyári és salgó-bányai telepein lévő mézarszékekben gyakorlandó húsmérési jog **1892. évi január 1-től** kezdve **egy esetleg három évi** időtartamra ajánlat útján kiadatik.

Ezen mézarszékek évi forgalma circa 30 ezer forint; és a vállalkozó által a gyári- és bánya-személyzetnek — előirt hitelre — kiszolgáltattott hus értéke minden hó végén a gyári pénztár által készpénzben kifizetetik.

Vállalkozótól bérösszeg fizetése nem követeltetik, azonban tartozik biztosíték gyanánt 1000 frtot készpénzben vagy megfelelő értékben letéteményezni.

Ajánlatok **f. évi december 1-ig** alólirt élelmezési üzlethez Salgó-Tarjánba, hol minden ezen vállalatra vonatkozó egyéb feltételek megtudhatók és bővebb tájékozás nyerhető, nyujtandók be.

A rimamurány-salgótarjani vasmű részvény-társaság salgó-tarjani élelmezési üzlete.

2—3

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnévű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szórvavető gépeket,
Szecs kavágókat, kézi vagy járgány hajtásra,
Répavágókat és **tengeri morzsolókat**,
Olajsajtókat és **olajmag-pörkölőket**,
Örlő- és daráló-malmokat.

Továbbá mindennemű

szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

2—6

